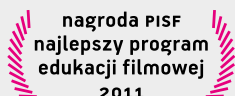

Filmoteka
Szkolna

nowe horyzonty edukacji filmowej

szkoła podstawowa, gimnazjum,
szkoła ponadgimnazjalna

ośrodek kultury filmowej – kino iluzja
częstochowa

12/13

rok szkolny

patronat Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
oraz Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej

popierają nas

Andrzej Wajda

Kiedy w 1955 roku odbierałem w Cannes Srebrną Palmę, dziennikarze zapytali mnie o ulubiony film. Odpowiedziałem, że podejrzewam, iż jest to *Złoty wiek* Luisa Buñuela. Mogłem jedynie podejrzewać – nie miałem możliwości zobaczenia go w Polsce. Zorganizowano wtedy prywatny seans – moje osobiste spotkanie z klasyką kina. Dziś młodzi widzowie mają zupełnie inne szanse. Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej prezentują zarówno klasykę, jak i najciekawsze filmy współczesne. To propozycja nie tylko dla przyszłych reżyserów, lecz także dla tych wszystkich, którzy wierzą w magię kina.

Jerzy Stuhr

Nie ukrywamy. Widownią kina dzisiaj w Polsce jest młodzież. To jest ich forum informacji o świecie, o kondycji człowieka, wyborach moralnych. Muszą przyjść na to spotkanie z filmem przygotowani. Muszą się dowiedzieć i przeżyć jak o tym świecie myśleli wielcy artyści kina. Muszą się nauczyć z ekranem dyskutować, a nie tylko przed nim wypoczywać. Dlatego tak bardzo wierzę w celowość programu Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej i przyjąłem funkcję Ambasadora tego programu.

Krzysztof Zanussi

Przez wiele lat szkołę uczymy się czytać teksty drukowane, po czym w życiu dojrzałym najczęściej korzystamy z przekazów audio-wizualnych. Ich lektura wymaga osobnej edukacji. Nie można być dzisiaj analfabetą filmowym.

Agnieszka Odorowicz

Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej

Projekt Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej, realizowany z powodzeniem w wielu miastach w Polsce, świetnie spełnia misję edukacji młodej widowni. Projekcje kinowe filmów z całego świata, warsztaty filmowe dla uczniów i pedagogiczne dla nauczycieli stanowią doskonałe uzupełnienie FilMOTEKI Szkolnej. Program ten zainicjował Polski Instytut Sztuki Filmowej, od 2009 roku obejmuje on wszystkie szkoły ponadpodstawowe w kraju. Cieszę się, że udało się nawiązać współpracę i stworzyć program FilMOTEKA Szkolna – Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej. Kino jest bowiem najlepszym miejscem odbioru sztuki filmowej. Żałuję, że uczniom, że mają taką szansę na spotkania z mądrym filmem, a nauczycielom, że mogą kształtować wrażliwość i świadomość artystyczną swoich podopiecznych.

Jan Jakub Kolski

Przed każdym nowym filmem zapominam wszystko, co wiedziałem wcześniej. Ze strachu. Na plan wchodzę przerażony, ale... ufny. Wierzę w dobre serce filmu. I film – jak dobry nauczyciel – zwykle oddaje tę wiarę. W kilka dni uczy mnie wszystkiego od nowa. A potem ten refleks, odbity od ekranu, rozmnaża się na tysiące mniejszych nauk. Tak rozmawiamy ze sobą – film, ja i Ty. Echo tej rozmowy może być potężne i ponieść się daleko...

Andrzej Maleszka

Film powinien być jak najlepszy prezent. Musi być wymarzoną i zarazem cudowną niespodzianką. Bardzo ważne jest, aby dzieci poznawały film w dobrej atmosferze. W miejscu, które lubią i z ludźmi, którym ufają. By mogły dzielić się radością i niepokojem. Fantastyczną cechą widowni dziecięcej jest to, że odbierają film jako zbiorowość. Chcą dzielić się emocjami. Stąd ważne są inicjatywy, które pozwalają dzieciom wspólnie i w przyjaznym miejscu oglądać dobre filmy.

ekran na świat

Projekt *Filmoteka Szkolna. Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej* nieustannie się rozwija, by jak najlepiej odpowiadać na potrzeby uczniów i nauczycieli. W 2012 roku został laureatem Nagrody Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w kategorii „edukacja młodego widza”, która jest przyznawana przez niezależne grono specjalistów. Jest to dla nas nie tylko powód do radości, lecz przede wszystkim potwierdzenie, że nasze wysiłki są zasadne i mają sens, znajdują uznanie wśród osób niezwiązanych z naszym projektem. Tym goręcej zapraszamy Państwa do współpracy!

Bieżąca edycja 2012/13 będzie realizowana w 32 miastach w Polsce. Oznacza to, że weźmie w niej udział około 3 tysięcy nauczycieli i 50 tysięcy uczniów. Pokazanych w jej ramach zostanie około 200 tytułów na ponad 2200 seansach. Patronatem objął ją Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Minister Edukacji Narodowej oraz Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Nauczyciele mogą wybierać cykle dopasowane do grupy wiekowej swoich uczniów. Każdy cykl obejmuje dziewięć comiesięcznych seansów odpowiednio wyselekcjonowanych tytułów. Przed projekcjami uczniowie wysłuchują prelekcji, a po filmie mogą wziąć udział w dyskusji albo warsztatach i konkursach plastycznych. Opiekunowie otrzymują dodatkowo

materiały o filmie i scenariusze lekcji. Tematyka cykli jest bardzo różnorodna – część spotkań poświęcona jest zagadnieniom filozoficznym i audiowizualnym, część – zagadnieniom kulturowym i społecznym. Projekt *Filmoteka Szkolna. Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej* pozwala na realizację różnych elementów podstawy programowej.

Wszystkie filmy wybrane do projektu i oglądane na dużym ekranie w niepowtarzalnej atmosferze kina niezmiennie od wielu lat stanowią swego rodzaju okno na to, co być może nieznanne – inny świat, jego mieszkańców, ich zwyczaje, emocje i uczucia. Zapraszamy do wyjrzenia przez nie!

Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej to nie tylko regularne spotkania w kinie, lecz także warsztaty dla nauczycieli podczas Międzynarodowego Festiwalu Filmowego T-Mobile Nowe Horyzonty we Wrocławiu, sobotnie spotkania dla nauczycieli z cyklu *Psychologia w kinie*, przygotowany wspólnie z Narodowym Instytutem Audiowizualnym internetowy pakiet lekcji filmowych *EKRAN 2.0* oraz zestaw scenariuszy *Nowe media w Twojej szkole*. Uczniowie natomiast mogą spróbować swoich sił jako twórcy, biorąc udział w projekcie *Film na horyzoncie*. W zeszłym roku w jego ramach powstało ponad 25 filmów krótkometrażowych.

zapisy

Nauczyciele mogą zgłaszać uczniów do projektu *Filmoteka Szkolna. Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej* do 30 września 2012 roku. Formularz zgłoszeniowy wraz z regulaminem uczestnictwa dostępny jest na stronie programu: www.nhef.pl w zakładce Edukacja filmowa.

W tym roku mogą Państwo wypełnić formularz **on-line**, logując się wcześniej na stronie www.nhef.pl.

Jest to najwygodniejsza i najszybsza forma zgłoszenia się do projektu, dlatego namawiamy do jej wykorzystania.

Pozostaje też oczywiście opcja pobrania formularza ze strony i przesłania go po wypełnieniu faksem do kina. Numery faksów znajdują się w treści formularzy.

filmowi bohaterowie

Co roku w kinach pojawia się wiele filmów polecanych najmłodszym widzom. Często jednak można odnieść wrażenie, że są one zdominowane przez bohaterów niedających dobrego wzoru do naśladowania. Zdarza się, że ich przygody balansują na granicy przemocy, zaś dialogi nie są dostosowane do wieku widzów. Wśród propozycji dla najmłodszych warto szukać filmów, których twórcy zadbali o wysoką wartość edukacyjną i dla których wiek widza był najważniejszym wyznacznikiem przy konstruowaniu fabuły.

o cyklu

Cykl *Filmowi bohaterowie* ukazuje różnorodne postawy i zachowania, rozpoznawania których dziecko powinno nauczyć się od najmłodszych lat, by w przyszłości łatwiej odnaleźć się w rzeczywistości ludzi dorosłych. Wszyscy bohaterowie mają swój świat, swoje problemy i wyzwania, którym stawiają czoła. Z jednej strony ich ciekawe przygody bawią, z drugiej uczą i definiują podstawowe pojęcia. Dzięki procesowi identyfikacji, towarzyszącemu projekcji, widzom łatwiej wczuć się w nowe sytuacje i zrozumieć ich znaczenie. W osiągnięciu tego celu pomagają również prelekcje multimedialne; w ich trakcie omawiane są postawy i decyzje bohaterów.

poziom trudności

Cykl skierowany jest przede wszystkim do młodszych uczniów. Zarówno fabuły, jak i zawartość merytoryczna prelekcji powstawały z myślą o nich. *Filmowi bohaterowie* to wybór filmów pełnometrażowych oraz zestawy krótkometrażowych animacji.

po seansie

Konkursy lub warsztaty plastyczne są świetną okazją, by zdobyte informacje i świeże wrażenia utrwalić poprzez zajęcia artystyczne, rozwijające twórcze myślenie. Widzowie mogą wziąć w nich udział tuż po filmie. Nauczyciele dostają również materiały dydaktyczne, stanowiące dodatkowe uzupełnienie tematu spotkania. Dzięki nim mogą poprowadzić już w szkole kolejne zajęcia związane z filmem.

Film *Wielki niedźwiedź* został włączony do programu dzięki uprzejmości Duńskiego Instytutu Filmowego, Duńskiego Instytutu Kultury oraz Duńskiej Agencji Kultury.

Przykładowe zagadnienia z prelekcji przed filmem *Sekret Eleonory*

Temat: Wiara w siebie

1. Co to znaczy być pewnym siebie?
2. Czy czujemy się pewnie i wierzymy w swoje możliwości, jeśli coś nam nie wychodzi lub czegoś nie umiemy?
3. Co to znaczy nie poddawać się lub nie zniechęcać do czegoś?
4. Przybliżenie postaci głównego bohatera: Nataniel zostaje przez bajkowe postaci mianowany do roli Wielkiego Czytelnika, problem tkwi jednak w tym, że w szkole ma problemy z nauką czytania i nie wierzy, że uda mu się je pokonać.
5. Zasugerowanie widzom, by zwrócili uwagę, kto i w jaki sposób przekonuje Nataniela, żeby uwierzył w siebie i nie uważał się za gorszego czy mniej zdolnego od innych.
6. Prośba, by po seansie dzieci odpowiedziały sobie na pytanie, co by się stało, gdyby bohater nie uwierzył w swoje możliwości i nie spróbował przelać swoich słabości.

Sekret Eleonory

reż. D. Monferý
Francja, Włochy 2009, 76'

Każde zagadnienie omawiane w trakcie prelekcji multimedialnej może być dodatkowo pogłębione na zajęciach szkolnych. Służą do tego opracowane specjalnie na potrzeby projektu materiały dydaktyczne.

spotkanie	tytuł filmu	temat zajęć i opis filmu
1 październik	Sekret Eleonory reż. D. Monferly Francja, Włochy 2009, 76'	Wiara w siebie Rodzina małego Nataniela dostaje w spadku po cioci Eleonorze dom wraz z bogatym księgozbiorem. Istnieje niebezpieczeństwo, że wszystkie książki zostaną sprzedane do antykwariatu. Ich bohaterowie ożywają i proszą chłopca o ratunek. Kłopot w tym, że Nataniel nie umie czytać, a jest to niezbędne do ocalenia nowych przyjaciół.
2 listopad	Trzech zbójców reż. H. Freitag Niemcy 2007, 75'	Pozory czasem myślą Dlaczego zły bohater w bajce budzi zawsze tak wiele negatywnych emocji? Animowana adaptacja słynnej na całym świecie książki Tomiego Ungera w przewrotny sposób pokazuje, że czarny charakter może okazać się nie taki straszny, jak na pierwszy rzut oka się wydawało. Może warto czasem to spostrzeżenie zastosować w prawdziwym życiu?
3 grudzień	Przygoda w paski , Polska 1960 Zagubiona gąsieniczka , Islandia 2002 Owadeusz i trąba , Polska 2007 Ludwinia , Francja 2009 łączy czas: 74'	Co to znaczy tolerancja? Temat tolerancji przedstawiony na przykładach pochodzących z bajek, w których bohaterowie znacznie różnią się od siebie, ale dzięki temu uczą się wzajemnej współpracy i zrozumienia.
4 styczeń	Ponyo reż. H. Miyazaki Japonia 2008, 100'	Prawdziwy przyjaciel Piękna japońska animacja ze słynnego studia Ghibli o przyjaźni pięcioletniego Sosuke ze złotą rybką o imieniu Ponyo, która wbrew woli ojca zamienia się w małą dziewczynkę i staje się nieodłączną towarzyszką chłopca. Magiczna przemiana Ponyo narusza równowagę w przyrodzie. Czy dzieciom uda się zapobiec katastrofie? Czy Sosuke poświęci przyjaźń dla ratowania planety i pozwoli Ponyo wrócić do morza?
5 luty	Lotta w krainie wynalazców reż. H. Ernits, J. Poldma Estonia, Litwa 2006, 81'	Co to jest hobby? Lotta mieszka w wyjątkowej wiosce. Jej mieszkańcy mają wspólną pasję – uwielbiają pracować nad wynalazkami. Co roku organizują też konkurs, w którym nagrodę otrzymuje autor najciekawszego urządzenia.
6 marzec	Szewczyk Dratewka , Polska 2003 Gdzie jest nowy rok? , Polska 2006 Paweł i Gawel , Polska 2005 Spóźniłem się, bo... , Polska 2002 Złota kaczką , Polska 2002 Historia stara jak świat , Polska 2007 łączy czas: 62	Warto pomagać innym Sześć różnych historii, które uczą, że pomaganie innym jest bardzo ważne. Wyśitek, jaki trzeba ponieść, by coś dla kogoś zrobić powinien być bezinteresowny – nie należy liczyć na nic w zamian. Tylko wtedy pomaganie jest prawdziwe.
7 kwiecień	Wielki niedźwiedź reż. E. T. Jacobson Dania 2011, 75'	Jak dbać o przyrodę? Jonathan i Sophie spędzają wakacje u dziadka. W wyniku sprzeczki dziewczynka ucieka z domu i trafia do tajemniczego lasu. Jej brat jest przekonany, że porwał ją wielki niedźwiedź, ale okazuje się, że to nie zwierzę jest prawdziwym zagrożeniem dla mieszkańców lasu...
8 maj	Delfin Plum reż. E. Schuldt Brazylia 2009, 86'	Każdy ma marzenia Młody i niepokorny delfin Plum wyrusza w głąb oceanu w poszukiwaniu wielkiej fali, na której mógłby surfować. Podczas wyprawy poznaje wielu przyjaciół, ale spotyka również niebezpiecznego rekina, który dawno temu zwątpił w siłę marzeń.
9 czerwiec	Koszmarna noc , Polska 2004 Lodowa góra , Polska 2003 Zaczarowane pantofelki , Polska 2005 O Bartku doktorze , Polska 2003 Ośli wybór , Polska 2006 Rower , Francja 2009 Pojedynek , Francja 2009 Żywa woda , Polska 2003 łączy czas: 62'	Nie warto być upartym To naturalne, że człowiek uczy się na własnych błędach i lubi robić to, na co ma ochotę. Może jednak warto posłuchać rad innych, by uniknąć pomyłek? Upieranie się przy swoim zdaniu powoduje, że czasem wiele tracimy. Zaproponowany zestaw animacji pokazuje konsekwencje takich zachowań.

kino współczesne

Współczesna kinematografia dziecięca w Europie, mimo tego, co może się wydawać, nie jest marginalizowana. Niestety większość wartościowych filmów nie trafia do polskich kin, ponieważ jest wypierana przez komercyjne superprodukcje.

o cyklu

Cykl *Kino współczesne* zawiera najciekawsze europejskie filmy dziecięce ostatnich lat, które nie pojawiły się w repertuarze polskich kin. To wspaniała okazja, by zobaczyć filmy, które traktują młodego widza poważnie i proponują mu niebanalną, niekiedy złożoną tematykę. Być może z tego powodu, niewielu odważyło się zaprezentować je poza festiwalami dla dzieci i młodzieży, mimo że zdobywały na nich wiele nagród przyznawanych zarówno przez krytyków filmowych, jak i pedagogów.

Z pewnością są to filmy trudniejsze, niż te znane z billboardów i gadżetów promocyjnych, wypełniających pustkę fabularną, lecz nie mniej atrakcyjne i ciekawe. Prezentują dużo wyższy poziom i opowiadają o bohaterach, z którymi młodzi widzowie identyfikują się dzisiaj w wielu krajach świata.

poziom trudności

Cykl skierowany jest głównie do starszych uczniów.

Filmy *Mali Hakerzy*, *Święta Karli* oraz *Karla i Jonas* zostały włączone do programu dzięki uprzejmości Duńskiego Instytutu Filmowego, Duńskiego Instytutu Kultury oraz Duńskiej Agencji Kultury.

Przykładowe zagadnienia z prelekcji przed filmem *Krokodyle z przedmieścia*

Temat: Niepełnosprawni są sprawni

1. Okoliczności powstania filmu, sylwetki bohaterów, najważniejsze nagrody.
2. Co to jest niepełnosprawność?
3. Jak żyją ludzie niepełnosprawni? Jak radzą sobie z codziennością?
4. Dlaczego niektórzy są czasem uprzedzeni do niepełnosprawnych? Z czego to wynika?
5. Jak walczyć z uprzedzeniami?

Krokodyle z przedmieścia

reż. Ch. Ditter

Niemcy 2009, 98'

Każde zagadnienie omawiane w trakcie prelekcji multimedialnej może być dodatkowo pogłębione na zajęciach szkolnych. Służą do tego opracowane specjalnie na potrzeby projektu materiały dydaktyczne.

spotkanie	tytuł filmu	temat zajęć i opis filmu
1 październik	Krokodyle z przedmieścia reż. Ch. Ditter Niemcy 2009, 98'	Niepełnosprawni są sprawni Dynamicznie opowiedziana historia niepełnosprawnego chłopca, który wprowadził się wraz z rodzicami do domu na przedmieściu. Nie zna nikogo w okolicy, więc próbuje zaprzyjaźnić się z „paczką” uprzedzonych do niego rówieśników.
2 listopad	Orps reż. A. Knudsen Norwegia 2009, 86'	Nigdy się nie poddaję Szalona dyrygentka wyrzuca z orkiestry dziecięcej najzdolniejszych muzyków i to tuż przed konkursem krajowym. Mali artyści postanawiają jednak nie rezygnować z występu i za wszelką cenę próbują wziąć w nim udział.
3 grudzień	Święta Karli reż. Ch. Sachs Bostrup Dania 2007, 90'	Rozmawiaj z rodzicami o problemach Rodzice Karli są rozwiedzeni, więc mieszkają osobno. Zbliżają się święta Bożego Narodzenia. Dziewczynka zazdrości swojej koleżance, że jej rodzina spędzi je wspólnie i postanawia uciec z domu.
4 styczeń	Indianin reż. I. Houtman Holandia 2009, 66'	Czy dom to tylko miejsce, w którym mieszkasz? Mały chłopiec indiańskiego pochodzenia czuje się coraz bardziej zagubiony w europejskim domu. Postanawia dowiedzieć się czegoś o swoich przodkach, w czym pomagają mu Indianie muzykujący na ulicy.
5 luty	Max Minski i ja reż. A. Justice Niemcy 2007, 94'	Spełnij marzenia Dziewczynka, która dużo bardziej woli książki niż sport, postanawia zrobić wszystko, by dostać się do szkolnej drużyny koszykowej i wyjechać na zawody. Okazuje się, że odbędą się one pod patronatem księcia Luksemburga, który jest jej idolem.
6 marzec	Pelikan reż. L. Helminen Finlandia 2004, 84'	Zawsze bądź sobą Groteskowa opowieść o pelikanie, który postanowił zostać człowiekiem. W nowym ciele nie czuje się jednak swobodnie. Zauważa to chłopiec z sąsiedztwa, który się z nim zaprzyjaźnia i pomaga stawiać pierwsze kroki w świecie ludzi.
7 kwiecień	Wielki wyścig reż. A. F. Nebe Irlandia, Niemcy 2009, 90'	Wbrew stereotypom Jedenastoletnia dziewczynka z biednej rodziny marzy o tym, by wygrać wielki wyścig własnoręcznie zrobionych pojazdów. W trakcie przygotowań ma jednak wypadek. Ojciec zabrania jej dalszych ćwiczeń, chociaż wie, że samochody i wyścigi to jej pasja. Jego zdaniem wyścigi nie są odpowiednim zajęciem dla dziewczynki.
8 maj	Mali hakerzy reż. Ch. E. Christiansen Dania 2009, 90'	Nie oszukuj innych Dwaj chłopcy instalują w całej szkole kamery, by ułatwić sobie kradzież arkuszy z testem matematycznym z gabinetu dyrektora. Podglądając życie szkoły, zdobywają informacje, które zmieniają ich życie.
9 czerwiec	Karla i Jonas reż. Ch. Sachs Bostrup Dania 2010, 85'	Pomagaj przyjaciołom Karla zaprzyjaźnia się z poznanym na wakacjach, mieszkającym w domu dziecka, Jonaszem. Bohaterowie wspólnie udają się w niebezpieczną podróż w poszukiwaniu biologicznej matki chłopca.

młodzi w obiektywie

Dzieci niezwykle łatwo utożsamiają się z bohaterami filmu i przenoszą się do przedstawionego w nim świata. Każda z przygód obejrzanych na ekranie zagwarantuje im nie tylko świetną zabawę, lecz także naukę.

o cyklu

Bohaterowie filmów prezentowanych w tym cyklu są rówieśnikami widzów. Dzięki temu zagadnienia omawiane przy okazji każdego spotkania będą o wiele bardziej zrozumiałe dla odwiedzających kino uczniów. Film jest świetnym narzędziem służącym do uwarżliwiania i poszerzania wiedzy poprzez zabawę. Jest to możliwe szczególnie wtedy, gdy tytuły proponowane dzieciom są wyjątkowe nie tylko ze względu na zastosowane

w nich najnowsze efekty specjalne czy wielkość budżetu kampanii reklamowej, lecz przede wszystkim – na walory artystyczne i zawartość merytoryczną. Tytuły tu zaproponowane łączą w sobie atrakcyjną i interesującą dla młodych widzów formę z niebanalną i wartościową pod względem edukacyjnym treścią.

poziom trudności

Cykl skierowany jest głównie do młodszych uczniów.

Przykładowe zagadnienia z prelekcji przed zestawem filmów *List oraz Magiczne drzewo (odc. Berto)*

Temat: Przyjaźń

1. Co znaczy słowo przyjaźń?
2. Jakie cechy powinien mieć prawdziwy przyjaciel? Na czym polega prawdziwa przyjaźń? Czy wystarczą wspólne zainteresowania, czy też potrzeba czegoś więcej?
3. Jakie trudności, problemy pojawiają się w tego typu relacjach?
4. Które filmy lub książki opowiadają o przyjaźni?
5. Informacje o filmach – dwie historie o przyjaźni, które poruszają dwa ważne tematy: poświęcenie i zaufanie.

List

reż. D. Hasanović

Bośnia i Hercegowina, Polska 2001, 49'

Każde zagadnienie omawiane w trakcie prelekcji multimedialnej może być dodatkowo pogłębione na zajęciach szkolnych. Służą do tego opracowane specjalnie na potrzeby projektu materiały dydaktyczne.

spotkanie	tytuł filmu	temat zajęć i opis filmu
1 październik	Latająca klasa reż. T. Wigand Niemcy 2003, 110'	Konkurencja Uczniowie męskiej szkoły muzycznej zachowują się wzorowo i są niezwykle uzdolnieni. Po lekcjach jednak spotykają się i bawią tak samo, jak inne dzieci. Dodatkowo muszą walczyć z ulicznymi chuliganami o honor swojej paczki.
2 listopad	Dzieciaki z podwórka reż. Y. Gustafsson, C. Edfeldt Szwecja 2006, 96'	W poszukiwaniu domu Mała dziewczynka i jej dziadek są uchodźcami z Afryki. Po śmierci staruszka Amina zostaje bez opieki. Zajmuje się nią sąsiad, który jest muzykiem rockowym i przez wiele lat nawet nie myślał o tym, że mógłby zostać ojcem.
3 grudzień	Brak zasięgu reż. A. Kristinsson Islandia 2007, 83'	Nowoczesność Chłopiec uzależniony od Internetu i telefonu komórkowego musi wyjechać z miasta na wieś, którą burza niespodziewanie odcina od prądu. Technika staje się nagle bezużyteczna, zaś sytuacja coraz bardziej groźna.
4 styczeń	August Rush reż. K. Sheridan USA 2007, 114'	Talent Mieszkający w domu dziecka chłopiec we wszystkim rozpoznaje rytm i wszędzie słyszy muzykę. Pewnego dnia jego talent zostaje odkryty. Bohater dostaje szansę zagrania na ogromnym koncercie, jednak ktoś chce mu to uniemożliwić.
5 luty	Milionerzy reż. D. Boyle W. Brytania 2004, 98'	Różnice poglądów Dwaj bracia znajdują torbę pełną pieniędzy. Jeden z nich chce je zainwestować, drugi – rozdać biednym. Sytuację komplikują nagle przestępcy, którzy chcą odzyskać utraconą gotówkę.
6 marzec	Most do Terabithii reż. G. Csupo USA 2007, 95'	Wyobraźnia Dwoje szkolnych przyjaciół odkrywa w pobliskim lesie tajemniczą krainę zamieszkaną przez dziwne istoty. Wkrótce zostają jej władcami, jednak to oznacza sporo kłopotów i obowiązków.
7 kwiecień	1. List reż. D. Hasanović Bośnia i Hercegowina, Polska 2001, 49' 2. Magiczne drzewo (odc. Berło) reż. A. Maleszka Polska 2005, 25'	Przyjaźń 1. Mały chłopiec wyrusza w podróż swojego życia, by wystać list do ONZ z prośbą o nowe kule dla swojego niepełnosprawnego przyjaciela. 2. Adam dostaje w nagrodę za dobre wyniki w nauce stypendium oraz drewniane berło, które okazuje się magicznym przedmiotem spełniającym wszystkie zachcianki.
8 maj	Akeelah i jej nauczyciel reż. D. Atchison USA 2006, 112'	Wytrwałość Kilkunastoletnia dziewczynka przygotowuje się do krajowego konkursu w literowaniu trudnych słów. W chwilach słabości zawsze pomaga jej stary nauczyciel, który podnosi ją na duchu i zachęca do ćwiczeń.
9 czerwiec	Sto minut wakacji reż. A. Maleszka Polska, Niemcy 1998, 89'	Rodzice i dzieci Zapracowani rodzice próbują zorganizować wakacje dla swoich dzieci, którym na co dzień nie poświęcają zbyt wiele czasu i uwagi. Okazuje się, że zobowiązania zawodowe mogą im w tym przeszkodzić.

kino współczesne

Czy kino współczesne musi kojarzyć się młodemu widzowi tylko z komercją? Czy atrakcyjność filmu zawsze pokrywa się ze środkami przeznaczonymi na jego kampanię reklamową i gadżetami, które towarzyszą promocji?

o cyklu

Kino współczesne to przegląd filmów niszowych, które gościły na polskich ekranach w ostatnich latach. Niszowych dlatego, że trudno było je odnaleźć w repertuarach większości dużych kin, gdzie musiły konkurować z komercyjnymi superprodukcjami o wielkich budżetach promocyjnych. Cykl przypomina kilka z tych niedocenionych tytułów i udowadnia, że kino ostatnich lat to również wartościowe propozycje, które poruszają ważne problemy i rozwijają wrażliwość młodych widzów. Oprócz prezentacji nieznanymi, a często niedostępnymi pozycji, cykl ma zachęcić do własnych poszukiwań.

Uczy sprawniejszego i bardziej krytycznego poruszania się po repertuarze kina oraz uważniejszego śledzenia premier w poszukiwaniu filmów poruszających, mądrych i estetycznie ciekawych.

poziom trudności

Cykl jest przeglądem różnych form filmowych, które oferuje widzom współczesne kino – od animacji, przez fabułę, po dokument. Może stanowić propozycję zarówno dla starszych, jak i młodszych gimnazjalistów, jednak tematyka filmów wymagać będzie od widzów dojrzałości.

Przykładowe zagadnienia z prelekcji przed filmem *Tysiąc razy silniejsza*

Temat: Wpływ grupy

1. Przywołanie przykładów popularnego kina „młodzieżowego”, pokazanie stereotypów w nim zawartych (dziewczyny myślą głównie o tym jak się podobać chłopakom oraz jak ich uwieść, chłopcy traktują dziewczyny przedmiotowo).
2. Przywołanie pojęcia tożsamości grupowej – omówienie wpływu grupy na nasze zachowanie w kontekście związanych z tym konwenansów społecznych.
3. Rozwinięcie tematu tożsamości grupowej (role stereotypowo przypisane płciom).
4. Pojęcie nonkonformizmu (co znaczy w kontekście bycia w grupie oraz w kontekście ról płciowych, gdzie są granice nonkonformizmu).

Tysiąc razy silniejsza
reż. P. Schildt
Szwecja 2010, 85'

Każde zagadnienie omawiane w trakcie prelekcji multimedialnej może być dodatkowo pogłębione na zajęciach szkolnych. Służą do tego opracowane specjalnie na potrzeby projektu materiały dydaktyczne.

spotkanie	tytuł filmu	temat zajęć i opis filmu
1 październik	Jak to jest reż. B. Webb Wielka Brytania 2009, 100'	Przyjaźń wystawiona na próbę Ostatnie dni wakacji Robbiego i Zięgęgo przerywa informacja o poważnej wadzie serca jednego z przyjaciół. Robbie trafia do szpitala. Dręczy go niespokojna myśl: nie chce umrzeć jako prawiczek. Wygadany, ale równie niedoświadczony Zięgę, czując odpowiedzialność za spełnienie ostatniego życzenia przyjaciela, obmyśla plan, przez który obaj nieraz wpadną w kłopoty.
2 listopad	Tysiąc razy silniejsza reż. P. Schildt Szwecja 2010, 85'	Wpływ grupy Wyjątkowy przykład kina „młodzieżowego”. Historia klasy, w której chłopcy zdecydowanie dominują nad dziewczynami. Sytuacja zmienia się, gdy do klasy dotacza Saga. Jak wyzwolić nasz potencjał? Jak nie poddawać się grupie?
3 grudzień	Czeski sen reż. V. Klusak, F. Remunda Czechy 2004, 90'	Siła reklamy Przewrotny dokument o zjawisku powszechnej konsumpcji i ślepej wierze w reklamę. Jak stać się świadomym konsumentem i odbiorcą kampanii promocyjnych?
4 styczeń	Przytul mnie reż. K. Munk Dania 2010, 80'	Niewinny „żart” Film oparty na prawdziwych wydarzeniach. Dziewczyna pada ofiarą brutalnego żartu ze strony innych uczniów. Gdzie jest granica między empatią a jej brakiem, między wygłupem a tragedią?
5 luty	Pan od muzyki reż. Ch. Barratier Francja, Szwajcaria 2004, 95'	Czarodziejski świat muzyki Film cieszący się ogromną popularnością we Francji. Historia nauczyciela muzyki, który trafia do szkoły przy zakładzie poprawczym dla chłopców. Czy resocjalizacja jest możliwa?
6 marzec	Paranoid Park reż. G. Van Sant Francja, USA 2007, 90'	Izolacja Alex ma kilkanaście lat i jest wielkim fanem deskorolek. Jego rodzice się rozwodzą, on zaś boryka się z typowymi problemami nastolatków. Pewnego dnia przypadek powoduje, że jego życie zmienia się diametralnie. Poruszający obraz świata wewnętrznego głównego bohatera, podkreślony przez muzykę i montaż.
7 kwiecień	Zestaw dokumentów łączny czas: 70'	Świat w obiektywie Zestaw współczesnych polskich filmów dokumentalnych, które przybliżają wycinek dzisiejszej rzeczywistości. Gdzie leżą granice tworzenia subiektywnego przekazu dokumentalnego? Jaka jest relacja filmu dokumentalnego i rzeczywistości, którą stara się pokazać?
8 maj	Strasznie głośno, niesamowicie blisko reż. S. Daltry USA 2011, 129'	Pogodzenie się ze stratą Tata Oskara, Schell, ginie w zamachu na World Trade Center w Nowym Jorku. Chłopiec, próbując poradzić sobie z jego stratą i jednocześnie zachować pamięć o nim, przemierza miasto w poszukiwaniu zamka pasującego do tajemniczego klucza znalezione go w rzeczach ojca.
9 czerwiec	Boy reż. T. Waititi Nowa Zelandia 2012, 87'	Droga do dojrzałości Lata 80., Nowa Zelandia. Jedenastoletni Boy wychowuje się bez ojca. Po latach rodzic powraca i chce stać się dla chłopca wzorem. Z czasem Boy odkrywa, że stracone lata nie są łatwe do nadrobienia, a drogę ku dorosłości i dojrzałości musi znaleźć sam.

młodzi w obiektywie

Problemy młodych ludzi to temat często poruszany w kinie i entuzjastycznie przyjmowany przez nastoletnich widzów. Warto zadbać o to, by obejrzeni oni filmy wartościowe, które pomogą zrozumieć problemy towarzyszące zarówno im, jak i ich filmowym rówieśnikom.

o cyklu

Filmy wyselekcjonowane do tego cyklu pozwalają spojrzeć z nowej perspektywy na tematy i zjawiska, które dotyczą ludzkiego życia, zwłaszcza życia młodych ludzi. Prelekcje poprzedzające filmy pozwalają odejść od filmoznawczego punktu widzenia i przenieść środek ciężkości na spojrzenie problemowe, ogólnokulturowe. Proponowane obrazy łączą szczególną perspektywę. Bohaterami większości z nich są rówieśnicy gimnazjalnych widzów. Podejmowane tematy, w mniejszym lub większym stopniu, dotyczą każdego człowieka w tym

wieku. Wybrane zagadnienia przedstawione są z różnych punktów widzenia, co zachęca widzów do ciekawych dyskusji po seansach.

poziom trudności

Młodzi w obiektywie to cykl dość prostych formalnie filmów, które poruszają poważne tematy. Innymi słowy, składa się z filmów, które uczniom „dobrze się ogląda”, natomiast do pełnego zrozumienia tematyki potrzebna jest emocjonalna dojrzałość widza, a nierzadko również pomoc nauczyciela.

Przykładowe zagadnienia z prelekcji przed filmem *4. piętro*

Temat: Radość i cierpienie

1. Motyw śmierci/cierpienia w kulturze popularnej.
2. Wprowadzenie w tematykę filmu – świat w szpitalnej mikroskali.
3. Walka z chorobą i walka z samym sobą – czerpanie radości z życia, znajdowanie siły do walki z trudnościami, śmiech jako „terapia”.
4. Wyjątkowość *4. piętra* – przykład filmu, który opowiada o trudnych, bolesnych tematach nie grając na emocjach widza.
5. Czy *4. piętro* to komediodramat?

4. piętro
reż. A. Mercero
Hiszpania 2003, 101'

Każde zagadnienie omawiane w trakcie prelekcji multimedialnej może być dodatkowo pogłębione na zajęciach szkolnych. Służą do tego opracowane specjalnie na potrzeby projektu materiały dydaktyczne.

spotkanie	tytuł filmu	temat zajęć i opis filmu
1 październik	4. piętro reż. A. Mercero Hiszpania 2003, 101'	Radość i cierpienie Dynamiczna i pełna energii opowieść o młodych pacjentach oddziału onkologicznego, którzy mimo choroby nie tracą optymizmu i chęci do zabawy. Gdzie szukać radości życia?
2 listopad	12 lat i koniec reż. M. Cuesta USA 2005, 94'	Samotność i brak zrozumienia Przejmujący obraz samotności nastolatków oraz braku komunikacji z rodzicami. Czwórka młodych, całkowicie różnych charakterologicznie, bohaterów tworzy grupę najlepszych przyjaciół. Nagle zmuszeni będą dojrzeć do problemów dorosłych.
3 grudzień	Billy Elliot reż. S. Daldry Francja, W. Brytania 2001, 110'	Pasja Jedenastolatek zostaje zapisany przez surowego ojca na lekcje boksu, ale przez przypadek trafia na zajęcia taneczne. Wkrótce okazuje się, że balet jest jego pasją. Billy zaczyna naukę, która, mimo wielu przeciwności losu i braku akceptacji najbliższych, zaprowadzi go do Królewskiej Akademii Tańca.
4 styczeń	Podkręć jak Beckham reż. G. Chadha W. Brytania 2002, 107'	Walka o siebie Porywająca komedia o Jess, młodej dziewczynie, która chce grać w piłkę nożną. Jednak w kulturze, w której wychowują ją rodzice, dla młodych dziewcząt przeznaczone są nieco bardziej konwencjonalne role społeczne...
5 luty	Wszystko będzie dobrze reż. T. Wiszniewski Polska 2007, 98'	Dokonać niemożliwego Świetnie zagrane kino drogi. Historia chłopca, który postanawia dokonać niemożliwego, by ratować ciężko chorą mamę. Film nagrodzony na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni za najlepszą reżyserię, rolę męską oraz muzykę.
6 marzec	Juno reż. J. Retman USA 2007, 96'	Nastoletnia miłość Czternastolatka zachodzi w ciążę z kolegą ze szkoły. Postanawia znaleźć dla swojego dziecka rodzinę zastępczą. Okraszony humorem portret przedwczesnego wchodzenia w dorosłość.
7 kwiecień	Fala reż. D. Gansel Niemcy 2008, 107'	Manipulacja Autentyczna historia szkolnego eksperymentu. Niewinne ćwiczenie zamienia się w trudny do opanowania ruch uczniowski, oparty na silnym przywództwie nauczyciela. Wnikliwe studium rodzenia się wszelkich odmian totalitaryzmu.
8 maj	Rytm to jest to! reż. T. Grube, E. S. Lansch Niemcy 2004, 100'	Praca w grupie Niezwykły dokument o młodych ludziach z przedmieść Berlina, którzy wspólnie przygotowują się do inscenizacji <i>Święta wiosny</i> . Dobry przykład, jak praca metodą projektu pomaga nie tylko w realizacji szkolnego programu nauczania, lecz także uczy społecznego współdziałania.
9 czerwiec	Mean Creek reż. J. A. Estes USA 2004, 87'	Przemoc wśród rówieśników Nastolatek zwraca się bratu, że jest dręczony przez szkolnego kolegę. Wspólnie omysławiają zemstę, jednak perfekcyjnie przygotowany plan wymyka się spod kontroli. Poruszający dramat potwierdzający tezę, że w każdym człowieku kryje się tajemnica.

wielokulturowość w filmie

Współczesna kultura i rozwój techniki zamieniły świat w globalną wioskę. Jej mieszkańcy muszą umieć odnaleźć się w tyglu narodowości, kultur i obyczajów.

o cyklu

Świat „zmniejsza się” z roku na rok. Coraz łatwiejsze staje się komunikowanie czy odwiedzanie odległych miejsc. Granice tracą na znaczeniu. Młody człowiek jest nie tylko Polakiem. Czuje się również Europejczykiem czy mieszkańcem globalnej wioski. Może z łatwością kontaktować się z ludźmi z całego świata. Jego decyzją pozostaje, gdzie chce się uczyć, pracować i żyć. Jednak, aby w pełni funkcjonować w takiej rzeczywistości należy nauczyć się osvajania inności i międzykulturowej empatii. Cykl obejmuje zagadnienia związane z funkcjonowaniem w wielokulturowym świecie. Tytuły zostały dobrane tak, by poruszyć pojęcia z zakresu podstawy programowej,

a jednocześnie – dzięki współczesnej tematyce – zilustrować zagadnienia takie jak tożsamość, etniczność czy poszanowanie innej kultury.

poziom trudności

Filmy prezentowane w tym cyklu przeznaczone są dla uczniów, którzy są już wstępnie przygotowani do dyskusji o zagadnieniach związanych z wielokulturowością. Historie obejrzone w kinie mogą być środkiem dydaktycznym, który w zrozumiały dla nich sposób przedstawi z perspektywy bohaterów problemy odnalezienia się w obcej kulturze, funkcjonowania w globalnym świecie, tolerancji dla odmienności etnicznej czy narodowościowej.

Przykładowe zagadnienia z prelekcji przed filmem *Na krawędzi nieba*

Temat: Izolacja i asymilacja kulturowa

1. Typologia spotkań kulturowych (izolacja, konfrontacja, asymilacja). Problem imigracji pierwszego i drugiego pokolenia – poziom znajomości języka, rozumienia kultury, kompetencje społeczne.
2. Zjawisko enklawy kulturowej.
3. Sytuacja mniejszości tureckiej w Niemczech. Niemcy jako kraj o największym odsetku imigrantów pochodzenia tureckiego w Europie. Konfrontacja mentalności tureckiej i europejskiej. Polityka państw europejskich wobec imigrantów.
4. Co jest lepsze – izolacja czy asymilacja? Czy możliwa jest całkowita asymilacja w kontekście różnic kulturowych? Granice tolerancji i wolności osobistej. Tygiel kulturowy bez integracji – konsekwencje, rola stereotypów.
5. Najważniejsze informacje o filmie. Sylwetka twórcza Fatiha Akin – niemieckiego reżysera o tureckim pochodzeniu.

Każde zagadnienie omawiane w trakcie prelekcji multimedialnej może być dodatkowo pogłębione na zajęciach szkolnych. Służą do tego opracowane specjalnie na potrzeby projektu materiały dydaktyczne.

Na krawędzi nieba

reż. F. Akin

Niemcy, Turcja, Włochy 2007, 122'

spotkanie	tytuł filmu	temat zajęć i opis filmu
1 październik	Polowanie na króliki reż. P. Noyce Australia, W. Brytania 2002, 94'	Relatywizm kulturowy Jeszcze czterdzieści lat temu rząd australijski w ramach swojej polityki izolował aborygeńskie dzieci od rodziców, aby integrować je z białymi mieszkańcami kraju. Film opowiada o kolonialnym okrucieństwie, które wynika z braku relatywizmu kulturowego.
2 listopad	Klasa reż. L. Cantet Francja 2008, 128'	Społeczeństwo wielokulturowe Nagrodzona Złotą Palmą w Cannes filmowa opowieść o umiejętności odnalezienia się w wielokulturowej społeczności. Na przykładzie uczniów paryskiej szkoły – Francuzów i imigrantów – pokazuje problemy związane z wzajemną akceptacją, poszanowaniem odmienności i porozumieniem.
3 grudzień	Vasermil reż. M. Salmons Izrael 2007, 93'	Naród wieloetniczny Opowieść o nastolatkach żyjących w izraelskim Beer Szewa. Łączy ich religia i obywatelstwo, dzieli natomiast pochodzenie i związana z nim przynależność etniczna. Szansą na pokonanie różnic staje się dla nich wspólna pasja.
4 styczeń	Hotel Rwanda reż. T. George Kanada, W. Brytania, Włochy, RPA 2004, 121'	Konflikt na tle etnicznym Historia Paula Rusesabahina, który podczas konfliktu etnicznego w Rwandzie udzielił schronienia uchodźcom, ratując ich od rzezi, na którą reszta świata pozostała obojętna. Film oparty na faktach, obrazujący konflikt plemion Tutsi i Hutu oraz brak zaangażowania ze strony międzynarodowej misji pokojowej.
5 luty	Na krawędzi nieba reż. F. Akin Niemcy, Turcja, Włochy 2007, 122'	Izolacja i asymilacja kulturowa Wielowątkowa opowieść o tureckiej mniejszości w jednym z niemieckich miast. Niektórzy jej przedstawiciele doskonale zasymilowali się z obcą kulturą, nie tracąc przy tym niczego ze swojej tożsamości. Inni – muszą żyć w prawie całkowitej izolacji, walcząc o lepszy los.
6 marzec	Spotkanie reż. T. McCarthy USA 2007, 108'	Prawa imigranta Znużony codziennością wykładowca akademicki przez przypadek wynajmuje swoje nowojorskie mieszkanie Tarekowi i Zainab – nielegalnym imigrantom. Przyjaźń z nimi wyrwa go z rutyny codzienności. Wkrótce stanie się również powodem do walki o pozostanie w kraju Tareka, aresztowanego przez urząd deportacyjny.
7 kwiecień	Ostatni Nomadzi reż. R. de la Fuente Hiszpania 2006, 87'	Wspólny język Txalaparta to baskijski instrument; aby na nim zagrać potrzeba zawsze dwóch muzyków. To z nim bohaterowie filmu udają się w podróż śladami Nomadów, odkrywając nieznane sobie wcześniej kultury. Nawiązują kontakt z innymi dzięki muzyce, która okazuje się wspólnym językiem wszystkich ludzi.
8 maj	Combat girls. Krew i honor reż. D. F. Wnendt Niemcy 2011, 103'	Przełamywanie uprzedzeń Marisa ma dwadzieścia lat i nienawidzi obcokrajowców. Zachowuje się agresywnie i prowokująco, nie szanuje nikogo poza członkami gangu neonazistów, do którego należy. Pewnego dnia poznaje afgańskiego uchodźcę i od tego momentu jej wyobrażenie o świecie zaczyna powoli się zmieniać. Czeka ją jednak spore niebezpieczeństwo ze strony jej niedawnych przyjaciół.
9 czerwiec	Między słowami reż. S. Coppola USA 2003, 102'	Dialog międzykulturowy Tokio ukazane z perspektywy amerykańskich turystów; oboje z zupełnie innych powodów znaleźli się w mieście pełnym nieznanych symboli i obyczajów. Wzruszająca i jednocześnie zabawna historia o przyjaźni dwojga ludzi chcących uporać się z poczuciem wyobcowania i szukających tego, co zagubione między słowami.

trudne tematy

Problem przemocy wśród młodzieży, braku realnej tolerancji dla odmienności narodowościowej, religijnej, rasowej i seksualnej czy wyzysku najbardziej wrażliwych to przedmiot rozważań coraz większej liczby artystów. Wiele filmów traktuje te problemy w sposób bezpośredni i bezpretensjonalny.

o cyklu

Kino współczesne coraz częściej i odważniej podejmuje tematy egzystencjalne, społeczne i cywilizacyjne. Stawia pytania o kondycję człowieka w nowoczesnym świecie, o jego miejsce w systemie, który sam stworzył i o relacje międzyludzkie. Wybrane tytuły cyklu *Trudne tematy* stanowią punkt wyjścia do dyskusji o tym, z czym nastolatek spotyka się na co dzień w szkole, wśród znajomych lub co dociera do niego ze świata mediów. Przybliżają mu perspektywy, których być może nie zna, a których poznanie pozwoli mu lepiej ukształtować własną wrażliwość i wypracować mocniejszą postawę moralną. Filmy w tym cyklu dotykają najbardziej palących

problemów współczesności. Odzierają one istotę rzeczy ze stereotypów i tłumaczą ją na wyrazistych przykładach, pozostając jednocześnie z daleka od epatowania okrucieństwem czy erotyką.

poziom trudności

Cykl adresowany jest do młodych ludzi, którzy w sposób otwarty i dojrzały starają się poznawać prawdę o otaczającej ich rzeczywistości. Ma on uwrażliwić młodego człowieka na los innych, pomóc mu zrozumieć złożoność świata i ludzkiej natury, kształtować u niego postawę poznawczą i umiejętność obrony własnych przekonań, a przede wszystkim skłonić do dyskusji.

Przykładowe zagadnienia z prelekcji przed filmem *China blue*

Temat: Prawa człowieka

1. Co oznacza i z czym się wiąże dobra marka odzieży? Elitarność, przynależność do bogatszej grupy społecznej, określony sposób życia.
2. Jaką drogę przebyły dzinsy, zanim trafiły na półki w sklepach? Prezentacja procesu wytwórczego od etapu zbierania bawełny w krajach najuboższych, przez etap produkcji po sprzedaż.
3. Dlaczego produkcja i sprzedaż zlokalizowane są na dwóch końcach świata? Produkcja w krajach rozwijających się jest dużo tańsza, ponieważ pracownicy otrzymują tam kilkudziesiąt razy mniejsze wynagrodzenie niż w Europie.
4. Co oznacza i z czym się wiąże dobra marka odzieży dla młodych ludzi w Chinach? Praca po kilkanaście godzin dziennie bez wolnych dni w tygodniu, niskie i niepewne wynagrodzenie.
5. Informacje o filmie i reżyserze.

Każde zagadnienie omawiane w trakcie prelekcji multimedialnej może być dodatkowo pogłębione na zajęciach szkolnych. Służą do tego opracowane specjalnie na potrzeby projektu materiały dydaktyczne.

China blue
reż. M. X. Peled
USA 2005, 86'

spotkanie	tytuł filmu	temat zajęć i opis filmu
1 październik	Fanatyk reż. H. Bean USA 2001, 98' *zwycięzca plebiscytu publiczności NHEF 2011/12	Ksenofobia Młody chłopak żydowskiego pochodzenia nie akceptuje swojej tożsamości. Z czasem jego antysemityzm przeradza się w chorobliwą nienawiść rasową i narodowościową. Jak walczyć z nietolerancją?
2 listopad	C.R.A.Z.Y. reż. J. M. Vallee Kanada 2005, 125'	Homoseksualizm Chłopak wychowywany w tradycyjnej rodzinie pewnego dnia wyznaje, że jest gejem. <i>C.R.A.Z.Y.</i> to film opowiadający o próbie określenia siebie w świecie pełnym stereotypów oraz o potrzebie akceptacji.
3 grudzień	Wymyk reż. G. Zgłiński Polska 2011, 85'	Odpowiedzialność Brutalny napad, którego ofiarą jest Jerzy, a niemyim świadkiem jego brat Albert, to początek historii o winie i karze, wyrzutach sumienia i konsekwencjach decyzji, które podejmujemy. Realistyczny obraz rodzinnych relacji, które zostają zburzone przez tragedię i wzajemne oskarżenia.
4 styczeń	China blue reż. M. X. Peled USA 2005, 86'	Prawa człowieka Dokument o chińskich nastolatkach, które zaczynają pracę w fabryce ubrań. Wstrząsające zestawienie młodzieńczych ideałów z brutalną rzeczywistością wyzyskiwania pracowników i łamania ich podstawowych praw. Dokument, który powinien obejrzeć każdy, ponieważ każdy z nas kupił przynajmniej kilka rzeczy <i>made in China</i> .
5 luty	Berlin Calling reż. H. Stohr Niemcy 2008, 100'	Uzależnienie Popularny DJ, intensywnie pracujący nad kolejną płytą, wspomaga się narkotykami. Nałóg przejmuje kontrolę nad jego życiem zawodowym i prywatnym. Wkrótce fatalne konsekwencje uzależnienia stają się odczuwalne dla niego i jego najbliższych.
6 marzec	Ja, też! reż. A. Pastor, A. Naharro Hiszpania 2009, 105'	Upośledzenie Bezpretensjonalny obraz dojrzwania do samodzielności. Daniel to 34-latek z zespołem Downa, który usiłuje udowodnić rodzinie i przyjaciółom, że upośledzenie nie musi oznaczać braku niezależności. Jak pomagać, by nie ograniczać?
7 kwiecień	XXY reż. L. Puenzo Argentyna 2007, 91'	Poszukiwanie tożsamości Alex ma 15 lat. Pytania, które sobie zadaje są o wiele trudniejsze niż te, z którymi borykają się inne nastolatki. Jako hermafrodyta musi zdecydować o swojej płci. Czy młody człowiek może żyć w zgodzie ze sobą? Jaki wpływ ma na niego otoczenie?
8 maj	Nietykalni reż. O. Nakache, E. Toledano Francja 2011, 112'	Niepełnosprawność Phillipe jest bogatym arystokratą i mieszka w najdroższej dzielnicy Paryża. Jest całkowicie sparaliżowany i musi zatrudnić nowego pielegniarza. Wybór pada na Drissa, który właśnie wyszedł z więzienia i stara się o zasitek. Zderzenie dwóch różnych światów obfituje w wiele zabawnych sytuacji. Czy poruszanie się na wózku musi oznaczać wykluczenie? Jak go uniknąć?
9 czerwiec	Zakazane owoce reż. D. Karukoski Finlandia, Szwecja 2009, 102'	Wkraczanie w dorosłość Dwie nastolatki wychowane w zamkniętej, tradycyjnej społeczności na skandynawskiej prowincji, mimo zakazu rodzin, postanawiają wyruszyć na podbój „wielkiego świata”. Są ciekawe wszelkich nowości, chcą spróbować „zakazanych owoców” dorosłego, wielkomięjskiego życia. Wkroczenie w dorosłość przyniesie im zarówno radość, jak i wiele rozczarowań.

między tekstami kultury – klasa I

Cykl dostosowany do ponadgimnazjalnej podstawy programowej języka polskiego, ale także przydatny w nauczaniu historii, WOK-u, WOS-u. Otwiera przed nauczycielami i młodzieżą nowe perspektywy szkolnej dydaktyki, poprzez włączenie filmów do programu realizowanego na lekcjach.

W klasie I naszą wędrowkę rozpoczynamy od świata starożytnego, a kończymy w wieku XVIII, obrazujemy więc czasy nieutrwalone na fotografii czy taśmie filmowej, dostępne jednak widzom dzięki wyobraźni twórców i technice kinowego medium. Wskrzeszonym na ekranie epokom i problemom: średniowiecznych rycerzy (*Siódma*

pieczęć), niderlandzkich malarzy (*Dziewczyna z perłą*), czy XVIII-wiecznych genialnych jednostek (*Pachnidło*, *Amadeusz*) towarzyszą dzieła komentujące przeszłość i jej uniwersalne wartości z perspektywy XX wieku (*Grek Zorba*, *Dekalog*, *Jabłko Adama*, *Powrót*, H.).

Przykładowe zagadnienia z prelekcji przed filmem *Siódma pieczęć*

Temat: Średniowiecze

1. Wyjaśnienie tytułu przez odwołanie się do fragmentu *Apokalipsy św. Jana*.
2. Reinterpretacja średniowiecznych motywów: *memento mori* i *danse macabre*; krucjat; wędrowki rycerza i jego giermka; pochodów biczowników i kazań wędrownych kaznodziejów (zalecane fragmenty z *Jesieni Średniowiecza* Johana Huizingi).
3. Inspiracje średniowiecznym malarstwem i drzeworytem (np. *Śmierć na drzewie*) oraz jarmarcznym widowiskiem.
4. Obecność pytań i problemów eschatologicznych – rozterki Blocka.
5. Symbolika ewangeliczna: rodzina Mii i Jofa – Święta Rodzina; widzenie Jofa – znak wybraństwa; wspólny posiłek – poziomki (święty owoc).
6. Dwa modele sztuki: sztuka budząca strach przed śmiercią i postuszeństwo wobec władzy (świeckiej i duchownej) – freski w kościele przedstawiające *taniec śmierci* oraz sztuka budząca śmiech i radość życia, kpiąca z autorytetów, oswajająca grozę i cierpienie – przedstawienia wędrownych kuglarzy.

Siódma pieczęć
reż. I. Bergman
Szwecja 1956, 96'

Każde zagadnienie omawiane w trakcie prelekcji multimedialnej może być dodatkowo pogłębione na zajęciach szkolnych. Służą do tego opracowane specjalnie na potrzeby projektu materiały dydaktyczne.

spotkanie	tytuł filmu	temat zajęć i opis filmu
1 październik	Grek Zorba reż. M. Kakogiannis Grecja, USA, W. Brytania 1964, 142'	Starożytność Konfrontacja dionizyjskiego króla życia i analfabety – Greka Zorby z apollinijskim racjonalistą i pisarzem – Basilem żyjącym w kręgu Biblioteki. Poszukiwanie sensu i celu życia, wolności oraz harmonii duszy i ciała. Obrazy archaicznej Grecji.
2 listopad	Dekalog I reż. K. Kieślowski Polska 1989, 53'	Starożytność Współczesny moralitet, pokazujący starcie skrajnego racjonalizmu i skjentyzmu z metafizyką i wiarą. Problem zawodności nauki, traktowanej jako absolut.
3 grudzień	Jabłka Adama reż. A. T. Jensen Dania 2005, 96'	Starożytność Utrzymana w postmodernistycznej konwencji walka dobra ze złem, upostaciowionych w osobach prowadzącego ośrodek pastora i poddawanego resocjalizacji neonazysty. Problematyka teodycei i reinterpretacji Księgi Hioba.
4 styczeń	Powrót reż. A. Zwagincew Rosja 2003, 105'	Starożytność Przypowieść o rodzinie, trudnym dojrzewaniu do ojcostwa i synostwa oraz o inicjacji w dorosłość. Bogata symbolika biblijna i antyczna obecna na poziomie treści i formy.
5 luty	Siódma pieczęć reż. I. Bergman Szwecja 1956, 96'	Średniowiecze Wędrowka ascetycznego rycerza i jego żywiołowego gźermka po ogarniętej zarazą średniowiecznej Szwecji. Konfrontacja postaw i różnych modeli sztuki. Pytania o sens życia w obliczu nieuchronnej śmierci grającej w szachy i zapraszającej do tańca...
6 marzec	H. reż. J. Klata Polska 2006, 116' (nagranie spektaklu Teatru Wybrzeże zrealizowane w Stoczni Gdańskiej)	Renesans Prowokacyjna, twórczo zaadaptowana i zaktualizowana, historia duńskiego księcia osadzona w przestrzeni Stoczni Gdańskiej i skonfrontowana ze współczesną Polską oraz jej problemami. Hamlet Klata to wyraziłciel tęsknot i pragnień młodej generacji, pragnącej zrobić coś, co nada rzeczywistości ciężar i sens, szukającej wartości w świecie pozorów, kłamstwa i nieprawości.
7 kwiecień	Dziewczyna z perłą reż. P. Webber Luksemburg, W. Brytania 2003, 100'	Barok Tajemnica słynnego obrazu Vermeera jako punkt wyjścia do refleksji nad istotą sztuki, jej społecznym odbiorem i ekonomicznym uwikłaniem. Artysta wobec mieszczańskiego świata wartości. Przykład udanego dialogu malarstwa ze sztuką filmową.
8 maj	Pachnidło reż. T. Tykwer Francja, Hiszpania, Niemcy, USA 2006, 147'	Oświecenie XVIII-wieczna Francja jako tło bestsellerowej powieści Patricka Süskinda i jej niezwyklej, od strony wizualno-dźwiękowej, adaptacji, łączącej mroczny thriller z realizmem rekonstrukcji. Zapach ma w filmie swoją barwę, kształt i melodię. Poruszające studium genialnej jednostki, która w pogoni za idealnym zapachem miłości przekracza wszelkie moralne normy, dopuszczając się serii potwornych morderstw. Interesujący obraz epoki głośzącej wielkość Człowieka i Natury oraz redefiniującej społeczno-etyczne pojęcia i zasady.
9 czerwiec	Amadeusz reż. M. Forman USA 1984, 160'	Oświecenie Peter Shaffer – autor sztuki i Miloš Forman – reżyser nazywają swój film „fantazją zainspirowaną życiem i tajemniczą śmiercią Mozarta”. Sylwetkę XVIII-wiecznego kompozytora – „ukochanego przez Boga” (co oznacza po łacinie Amadeusz) – przedstawia nam jego śmiertelny wróg, Antonio Salieri, który w swej spowiedzi, tworzącej kłamrę dzieła, próbuje przeniknąć źródła jego geniuszu. Podziwia talent i muzykę Mozarta, nienawidzi go jako człowieka. Przejmujące studium miernoty marzącej o wielkości.

między tekstami kultury – klasa II

Cykl dostosowany do ponadgimnazjalnej podstawy programowej języka polskiego, ale także przydatny w nauczaniu historii, WOK-u, WOS-u. Otwiera przed nauczycielami i młodzieżą nowe perspektywy szkolnej dydaktyki, poprzez filmów włączenie do programu realizowanego na lekcjach.

Kontynuacja cyklu z klasy I, ukazująca XIX stulecie w sposób pogłębiony i wieloaspektowy. Romantyczna jednostka, poszukująca wielkości w rewolucyjnym teatrze dziejów (*Danton*) albo zmagająca się z wewnętrznym, twórczym niepokojem, wyrażanym poprzez muzykę (*Fortepian*), znajdzie swe odbicie w wariantowych biografiach współczesnych bohaterów (*Przypadek*, *Podwójne życie Weroniki*), potwierdzając tym samym tezę o funkcjonowaniu „romantycznego paradygmatu człowieka w kulturze” (M. Janion). Z kolei zainteresowanie pokrytym patyną czasu pozytywizmem

pobudzą z pewnością trzy wybitne produkcje – *Dług* (o kapitalizmie po polsku), *Bracia Karamazow* (współczesne odczytanie „przeklętych problemów” Dostojewskiego) i nowość w cyklu – *Po-lin*. *Okruchy pamięci* (poruszająca emocje dokumentalna opowieść o ludziach, których już nie ma). W XX wiek wkroczyliśmy pod rękę z „niegrzecznymi” artystami awangardy (*Pies andaluzyjski* spółki Dali-Buñuel), by poprzez Wajdowską *Ziemię obiecaną* i *Dyskretny urok burżuazji* lepiej zrozumieć fenomen europejskiego i polskiego *bourgeois*.

Przykładowe zagadnienia z prelekcji przed filmami *Pies andaluzyjski* i *Dyskretny urok burżuazji*

Temat: Modernizm

1. *Pies andaluzyjski* – filmowy manifest surrealizmu (w kontekście malarzkiej twórczości S. Dalego), relacje malarstwa ze sztuką filmową i literaturą (dadaizm).
2. Związki surrealizmu z psychoanalizą.
3. Satyryczny charakter *Dyskretnego uroku burżuazji* – pamflet na mieszczańską moralność i kulturę (w kontekście antifilisterskiego nurtu w modernie – por. wypowiedzi Boya w *Słówkach*).

Pies andaluzyjski
reż. L. Buñuel
Francja 1929, 13'

Każde zagadnienie omawiane w trakcie prelekcji multimedialnej może być dodatkowo pogłębione na zajęciach szkolnych. Służą do tego opracowane specjalnie na potrzeby projektu materiały dydaktyczne.

spotkanie	tytuł filmu	temat zajęć i opis filmu
1 październik	Danton reż. A. Wajda Francja, Polska, RFN 1982, 136'	Romantyzm Udana adaptacja pięcioaktowej sztuki Stanisławy Przybyszewskiej z 1929 r. pod tytułem <i>Sprawa Dantona</i> . Dramat francuskiej rewolucji 1789 r., ujęty w filmie w aspekcie politycznej i ideowej rywalizacji dwóch wielkich oponentów: jakobina Robespierre'a i trybuna ludu, Dantona, został przefiltrowany przez doświadczenia polskiego zrywu solidarnościowego. Trafnie obrazując sylwetki wodzów i mechanizmy rewolucji – pozbywanie się dawnych towarzyszy walki, sprzeniewieranie się wzniosłym hasłom <i>liberté-égalité-fraternité</i> – film Wajdy stanowi ciekawy kontekst dla romantycznego dramatu Z. Kasińskiego <i>Nie-boska komedia</i> .
2 listopad	Fortepian reż. J. Campion Australia, Nowa Zelandia 1993, 121'	Romantyzm Unikający ograniczeń wiktoriańskiego romansu oraz podejmujący polemikę z przypisanymi kobiecie tradycyjnymi rolami społecznymi i kulturowymi film Jane Campion (wzmocniony niezwyklej operą muzyczną Michaela Nymana) subtelnie, a jednocześnie przejmująco (fenomen kobiecego kina!) obrazuje świat wrażliwości i uczuć główniej bohaterki. Ada, jako niemowa, szuka w muzyce formy autoekspresji i komunikacji ze światem. Dzięki niej znajduje też miłość...
3 grudzień	Przypadek reż. K. Kieślowski Polska 1981, 122'	Romantyzm Zrealizowana w formule oświeceniowej powiastki filozoficznej historia Witka Długosza ukazuje trzy wersje życiorysu silnie zakotwiczonego w powojennej historii lat 1956-1980. Przypomina też wariantowość biografii romantycznej (choćby Kordiana), ewokuje wreszcie tragizm polskiego losu. Kieślowski stawia pytania o zależność życia człowieka od przypadku, o sens aktywności i możliwość kształtowania rzeczywistości.
4 styczeń	Podwójne życie Weroniki reż. K. Kieślowski Francja, Norwegia, Polska 1991, 98'	Romantyzm Romantyczna historia mitosna spleciona z metafizyczną zagadką podwójnego bytu tytułowej bohaterki. Opowieść o życiu, które kończy się, by znaleźć kontynuację w innym ciele i duszy. Filmowy wariant romantycznego motywu przemiany.
5 luty	Bracia Karamazow reż. P. Zelenka Czechy, Polska 2008, 110'	Pozytywizm Grupa praskich aktorów przygotowuje w Nowej Hucie spektakl, oparty na motywach powieści Dostojewskiego. „Przekłete problemy” winy i kary, miłości, zadróżki i nienawiści, wolności i konieczności przenikają się ze współczesnymi dylematami ludzi teatru. Wielka sztuka inspiruje i komentuje życie, a czasem pełni rolę swoistego katharsis dla ludzi poszukujących swego miejsca w rzeczywistości.
6 marzec	Dług reż. K. Krauze Polska 1999, 107'	Pozytywizm Paradoksalny zapis autentycznej podwójnej zbrodni, popełnionej w 1994 roku przez młodych warszawskich biznesmenów, wywodzących się z porządných inteligentckich domów. Etyczne koszty transformacji ustrojowej i ekonomicznej, darwinizm społeczny oraz narodziny moralności ponowoczesnej budują kontekst tego makabrycznego zdarzenia. Reżyser poddaje gradacji zmienne stany bohaterów: od euforii, poprzez zdumienie, rosnący lęk, desperację, ulgę i wyrzuty sumienia. Studium zbrodni i kary.
7 kwiecień	Po-lin. Okrucy pamięci reż. J. Dylewska Polska 2008, 82'	Pozytywizm „Po-lin” – czyli „tu się zatrzymamy” w języku jidisz – obrazuje w formie dokumentalnej przedwojenny świat kresowych miasteczek i polsko-żydowskich związków sąsiedzkoprzyjacielskich, choć nie zaprzecza też bolesnym zasłóciom. Z głębi unikalnych niemych kadrów filmowych wychodzą nam na spotkanie ludzie, których już nie ma. Przyglądamy się sobie nawzajem... i staramy się ich zrozumieć dzięki komentarzom żyjących jeszcze świadków tamtej epoki.
8 maj	Pies andaluzyjski Francja 1929, 13' Dyskretny urok burżuazji Francja 1972, 100' reż. L. Buñuel	Modernizm <i>Pies andaluzyjski</i> to filmowy manifest surrealizmu spółki Buñuel-Dali, którzy próbują odtworzyć na ekranie mechanizmy działania podświadomości, uchwycone w serii luźnych metafor i skojarzeń. Drugie dzieło przynosi ironiczny-groteskowy portret burżuazji, której specyficzny urok jest w istocie mieszkanką snobizmu, konformizmu i obłudy moralnej.
9 czerwiec	Ziemia obiecana reż. A. Wajda Polska 1975, 140'	Modernizm Nominowana do Oscara adaptacja powieści Władysława S. Reymonta z 1899 roku. Epicki obraz narodzin kapitalizmu w Łodzi końca XIX stulecia, czyli ówczesnej „ziemi obiecanej”, ukazany przez pryzmat kariery trzech przyjaciół, początkujących fabrykantów: Polaka, Żyda i Niemca. Konfrontacja praw i mechanizmów brutalnej industrialnej rzeczywistości z młodzieńczymi marzeniami i ideałami, które, niestety, przegrywają w walce o pieniądze i pozycję.

między tekstami kultury – klasa III

Cykl dostosowany do ponadgimnazjalnej podstawy programowej języka polskiego, ale także przydatny w nauczaniu historii, WOK-u, WOS-u. Otwiera przed nauczycielami i młodzieżą nowe perspektywy szkolnej dydaktyki, poprzez włączenie filmów do programu realizowanego na lekcjach.

Formuła spotkań, przygotowana specjalnie dla maturzystów i ich opiekunów, pomocna w zredagowaniu konspektu ustnej prezentacji. Proponując w zestawie tylko cztery pozycje, przedstawiamy je jako przykładowe teksty kultury, wpisane do literatury podmiotu,

a następnie argumentujące przyjętą w pracy tezę. W trakcie prelekcji zaprezentujemy unikalne konspekty i zreferujemy etapy ich powstawania, kładąc nacisk rzecz jasna na problematykę wybranego filmu.

Przykładowe zagadnienia z prelekcji przed filmem *Sanatorium pod klepsydrą*

Temat: Wiek XX

1. Krótka prezentacja postaci i twórczości Brunona Schulza.
2. Zjawisko mityzacji świata przedstawionego (mit małego żydowskiego miasteczka – Drohobycz; mit ulicy Krokodyli – symbolu zepsucia; mit wędrowki; mit Księgi; mit Djca; mit pierwszej miłości – Bianka).
3. Problematyka czasu, przemijania oraz nieuchronności i nieodwracalności śmierci.
4. Związki z surrealizmem i oniryzmem.

Sanatorium pod klepsydrą

reż. W. J. Has
Polska 1973, 119'

Każde zagadnienie omawiane w trakcie prelekcji multimedialnej może być dodatkowo pogłębione na zajęciach szkolnych. Służą do tego opracowane specjalnie na potrzeby projektu materiały dydaktyczne.

spotkanie	tytuł filmu	temat zajęć i opis filmu
1 październik	Sanatorium pod klepsydrą reż. W. J. Has Polska 1973, 119'	Wiek XX Filmowa podróż Józefa (mężczyzny-dziecka) w głąb własnej jaźni, drogą wspomnień, marzeń i snów. Adaptacja prozy Brunona Schulza, utrzymana w fantasmagoryczno-onirycznym duchu pierwowzoru, wprowadzająca jednak motywy zagłady żydowskiego świata.
2 listopad	Popiół i diament reż. A. Wajda Polska 1958, 95'	Wiek XX Autorska adaptacja powieści Jerzego Andrzejewskiego. Arcydzieło polskiej szkoły filmowej, obrazujące tragizm „polskiego losu” i dramt pokolenia Kolumbów, ujęte w perspektywie conradowskiej. Wybitna kreacja Zbyszka Cybulskiego w roli Maćka Chełmickiego, bogata symbolika romantyczna, inspiracje literackie i malarskie.
3 grudzień	Przestuchanie reż. R. Bugajski Polska 1982, 111'	Wiek XX Przejmujące studium kata (bezwzględny ubecki oficer śledczy) i jego ofiary (niewinnej, przypadkowo zaplątanej w polityczne gry, tandetnej piosenkarki, Antoniny Dziwisz). Wstrząsający obraz mechanizmów stalinowskiego terroru i przemocy, którym główna bohaterka rzuca wyzwanie, podejmując dramatyczną walkę o swoją godność i człowieczeństwo.
4 styczeń	Powiększenie reż. M. Antonioni W. Brytania, Włochy 1966, 110'	Wiek XX Londyn lat 60. – środowisko fotografów mody, pop-artowskie eksperymenty obok masowej produkcji, rockowe subkultury młodzieżowe, seksualna wolność i narkotyki, klimat dekadencji... W takiej scenerii Antonioni wypowiada się na temat sztuki, jej zdolności do pokazywania prawdy, możliwości uchwycenia świata za pomocą obiektywu aparatu. Jednocześnie snuje refleksje nad postąnnictwem i odpowiedzialnością artysty, nad granicami reprodukcji i kreacji. Bohater, wzięty fotograf i symbol współczesnego artysty, cierpi na „nieznośną lekkość bytu”, przypomina narcyza, skupionego na sobie, niezdolnego do zaangażowania społecznego czy emocjonalnego. Życie odbiera naskórkowo, goniąc nieustannie za nowymi wrażeniami.

ekran 2.0

---

internetowy pakiet lekcji filmowych. włącz tryb online!

Jak atrakcyjnie przedstawić uczniom wiedzę o sztuce filmowej? W jaki sposób zilustrować zajęcia o takiej tematyce, by były zrozumiałe?

Odpowiedzi na te pytania znajdują Państwo w najnowszym edukacyjnym projekcie Nowych Horyzontów Edukacji Filmowej oraz Narodowego Instytutu Audiowizualnego – internetowym pakiecie lekcji filmowych EKCRAN 2.0.

Projekt ten jest kontynuacją wydanego w 2010 roku multimedialnego pakietu DVD *Czy wierzysz w to, co widzisz?* Pozytywne recenzje i zainteresowanie projektem skłoniły organizatorów do stworzenia materiałów dydaktycznych skierowanych również do uczniów szkół gimnazjalnych. Pakiet został opracowany przez nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjalnych, ekspertów w dziedzinie filmu i edukacji filmowej, którzy proponują różnorodne i atrakcyjne formy pracy dla uczniów.

Zawiera on 28 scenariuszy lekcji i prezentacji multimedialnych (zgrupowanych w 19 blokach tematycznych) oraz około 120 fragmentów filmowych. W oparciu o komplet materiałów można prowadzić zajęcia z języka polskiego, wok-u, wos-u, historii czy godziny wychowawczej. Elektroniczna wersja pakietu lekcji filmowych obejmuje zagadnienia dotyczące m.in.: struktury i narracji filmowej, języka filmowego, zniekształceń rzeczywistości w obrazie filmowym, filmu jako źródła historycznego czy pojęcia audiowizualności.

Pakiet dostępny jest dla nauczycieli gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych po zalogowaniu na stronie NHEF (www.nhef.pl) lub stronie NINATEKA EDU (www.nina.gov.pl/edukacja/ninateka-edu).

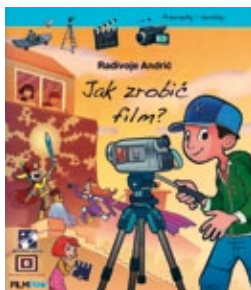

jak zrobić film?

podręcznik dla najmłodszych filmowców

„Książka stanowi świetną lekturę także dla nauczycieli, chcących włączyć audiowizualne środki przekazu do swoich narzędzi dydaktycznych”

„Jak zrobić film” kształci nie tylko przyszłych filmowców, ale także – świadomych widzów. Książka stanowi świetną lekturę także dla nauczycieli chcących włączyć audiowizualne środki przekazu do swoich narzędzi dydaktycznych.

Autor: Radivoje Andrić

„Jak zrobić film” to książka o filmowaniu stworzona przez filmowca. Zanim rozpoczął studia na Wydziale Sztuk Dramatycznych Radivoje Andrić (ur. w 1967 r.), reżyserował przedstawienia w amatorskim teatrze Dadov. Zdobywał doświadczenie pracując przez 10 lat jako asystent wielu znanych jugosłowiańskich reżyserów.

Od 1997 roku realizuje filmy dokumentalne. Jego pełnometrażowy debiut fabularny „Tri palme za dve bitange i ribicu” (Trzy palmy dla dwóch próżniaków i jednej panienki) otrzymał nagrody na większości festiwalu filmowych w Jugosławii. Jego drugi film

„Munje!” prezentowany był w programie Warszawskiego Międzynarodowego Festiwalu Filmowego w 2002 r.

W 2004 r. Andrić był także jurorem WMFF w konkursie „Nowe Filmy, Nowi Reżyserzy”, zaprezentowano wówczas jego film „Kiedy dorosnę, zostanę kangurem”.

Andrić zwraca się do młodych czytelników w sposób bezpośredni i odwołuje się do własnych doświadczeń filmowych. Traktuje czytelników poważnie i jednocześnie buduje z nimi pewnego rodzaju relację partnerską – to, co mówi o filmowaniu nie jest wygłaszanym ex katedra wykładem, lecz raczej formą dialogu z młodym, ciekawym świata człowiekiem. Autor pokazuje, jak przedmioty codziennego użytku można wykorzystać w twórczy sposób, aby zrealizować ujęcia filmowe.

Punkt dystrybucji: www.filmpro.com.pl

FILMPRO

nowoczesny
inicjatyw
twórczych

nowe
horyzonty
edukacji
filmowej

warsztaty we Wrocławiu

podczas Międzynarodowego Festiwalu Filmowego T-Mobile Nowe Horyzonty

W wakacje podczas MFF T-Mobile Nowe Horyzonty we Wrocławiu nauczyciele z całej Polski mogą wziąć udział w przygotowanych specjalnie dla nich warsztatach filmowych. Program zajęć został pomyślany tak, by z jednej strony poruszać na poziomie ogólnym kwestie filmoznawcze, jak na przykład historia kina, analiza operatorska i montażowa czy język filmu, przybliżyć kino prezentowane na festiwalu oraz szeroko pojęte zjawiska i zagadnienia audiowizualne, z drugiej zaś – zachęcać nauczycieli do kręcenia własnych filmów dokumentalnych, fabularnych i animowanych

na specjalnych zajęciach z filmowcami, którzy przekazują im całą swoją wiedzę i umiejętności.

Warsztaty łączą oba te elementy, dzięki czemu od wielu lat cieszą się dużą popularnością. Dzięki spotkaniom we Wrocławiu poszerza się grono pedagogów przekonanych o potrzebie i skuteczności edukacji filmowej, którzy włączają ją do programu nauczania i zachęcają innych do jej realizacji. Informacje o zapisach wiosną na stronie www.nhef.pl.

---

film na horyzoncie

Uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych mogą wziąć udział w kursie internetowym, którego celem jest przybliżenie informacji o procesie tworzenia filmu i pomoc w stworzeniu własnego krótkiego metrażu. Zadaniem uczestników jest nakręcenie krótkiego filmu dokumentalnego, animowanego lub fabularnego. Jego czas trwania nie powinien przekraczać 5 minut. W każdym przypadku nad uczestnikami będą czuwać doświadczeni specjaliści, którzy ocenią wyniki pracy lub doradzą rozwiązania formalne. Kurs podzielony jest na trzy etapy. W pierwszym z nich wyjaśnione zostaną reguły pisania scenariusza, w drugim – zasady robienia zdjęć, natomiast w ostatnim – techniki montażu. Najlepszy film zostanie nagrodzony. Więcej informacji o rejestracji i projekcie na stronie www.nhef.pl.

---

klub dla nauczycieli

Wszyscy nauczyciele, którzy są opiekunami uczniów biorących udział w projekcie, mogą zapisać się do Klubu Filmowego dla Nauczycieli. Członkowie Klubu są upoważnieni do zniżek lub darmowych wejść na repertuarowe pokazy w kinie. Ponadto w ciągu roku odbywają się dla nich pokazy specjalne, które są nie tylko ciekawą propozycją spędzenia wolnego czasu, lecz także okazją do rozmów o filmie, nawiązania interesujących kontaktów i wymiany doświadczeń zawodowych. Dodatkowo członkowie Klubu jako pierwsi są informowani o nowych projektach edukacyjnych realizowanych w ich kinach. Deklaracje członkowskie są dostępne podczas pokazów edukacyjnych w kinie.

---

pokazy indywidualne

Szkoły mogą w ramach projektu realizować również autorskie programy edukacji filmowej. Należy w tym celu przedstawić listę wybranych tytułów koordynatorowi w swoim kinie, który sprawdzi ich dostępność, pomoże w opracowaniu programu, dostosuje terminy i godziny projekcji do indywidualnych potrzeb danej grupy.

cykl	godzina	1	2	3	4	5	6	7	8	9
szkoła podstawowa 1-3										
filmowi bohaterowie	09:00 lub 12:00	25.10 czw	19.11 pon	19.12 śr	15.01 wt	28.02 czw	15.03 pi	17.04 śr	09.05 czw	14.06 pi
szkoła podstawowa 4-6										
kino współczesne	09:00 lub 12:00	26.10 pi	21.11 śr	17.12 pon	17.01 czw	26.02 wt	13.03 śr	15.04 pon	17.05 pi	11.06 wt
młodzi w obiektywie	09:00 lub 12:00	22.10 pon	14.11 śr	14.12 pi	08.01 wt	04.02 pon	06.03 śr	11.04 czw	14.05 wt	12.06 śr
gimnazjum										
kino współczesne	09:00 lub 12:00	24.10 śr	20.11 wt	20.12 czw	09.01 śr	25.02 pon	12.03 wt	05.04 pi	16.05 czw	03.06 pon
młodzi w obiektywie	09:00 lub 12:00	29.10 pon	06.11 wt	13.12 czw	07.01 pon	01.02 pi	07.03 czw	08.04 pon	10.05 pi	05.06 śr
szkoła ponadgimnazjalna										
wielokulturowość w filmie	09:00 lub 12:00	23.10 wt	09.11 pi	04.12 wt	14.01 pon	08.02 pi	05.03 wt	10.04 śr	13.05 pon	07.06 pi
trudne tematy	09:00 lub 12:00	19.10 pi	08.11 czw	18.12 wt	04.01 pi	07.02 czw	04.03 pon	12.04 pi	15.05 śr	10.06 pon
między tekstami kultury – klasa I	09:00 lub 12:00	17.10 śr	05.11 pon	11.12 wt	10.01 czw	06.02 śr	08.03 pi	16.04 wt	22.05 śr	06.06 czw
między tekstami kultury – klasa II	09:00 lub 12:00	16.10 wt	07.11 śr	10.12 pon	03.01 czw	05.02 wt	01.03 pi	04.04 czw	20.05 pon	04.06 wt
między tekstami kultury – klasa III	09:00 lub 12:00	18.10 czw	13.11 wt	12.12 śr	11.01 pi					

Cena biletu dla jednego ucznia na jeden pokaz: 9 PLN

Cena karnetu dla jednego ucznia na wszystkie pokazy: 70 PLN (czyli ok. PLN za pokaz)

Opiekun przed pierwszym pokazem wybiera jedną formę płatności dla całej klasy. Jeśli wybierze bilety, kupuje je co miesiąc przed pokazem dla tylu uczniów, ilu będzie obecnych. Jeżeli wybierze karnety, wykupuje je dla wszystkich uczniów w klasie przed pierwszym pokazem.

Karnety nie podlegają zwrotowi (również w przypadku nieobecności ucznia na pokazie).

Uczniowie w trudnej sytuacji materialnej (2-3 osoby z klasy) otrzymują darmowe bilety (maksymalnie 10% z grupy). Prosimy o zaznaczenie ich w formularzu zgłoszeniowym.

Opiekunowie uczestniczą w spotkaniach nieodpłatnie.

stowarzyszenie nowe horyzonty

zamenhofa 1, 00-153 warszawa
www.nhef.pl

koordynacja programu:

Iwona Kwincińska

t 34 324 60 58
ikwincinska@okf.czest.pl

Małgorzata Stasikowska-Lis

t 34 324 60 58
mstasikowska-lis@okf.czest.pl

ośrodek kultury filmowej – kino iluzja

aleja nmp 64, 42-200 częstochowa
t 34 324 60 58, f 34 324 60 57
www.okf.czest.pl

projekt **nowe horyzonty edukacji filmowej**

realizowany jest w Białymstoku, Bolesławcu, Bydgoszczy, Częstochowie, Elblągu, Falenicy, Gdańsku, Głogowie, Jeleniej Górze, Katowicach, Kielcach, Koninie, Krakowie, Krośnie, Legnicy, Lubinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Poznaniu, Radomiu, Skierniewicach, Szczecinie, Wałbrzychu, Warszawie, Wągrowcu, Wrocławiu, Wrześni, Zgorzelcu, Zielonej Górze, Żarach oraz Żyrardowie

organizator

stowarzyszenie
nowe horyzonty

współorganizator

wspierane

Zrealizowano
z udziałem środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

mecenat

patronat medialny

edulandia.pl

Victor Junior

Victor

Cogito

glosnauczyielski

partner

nowa
era

patronat

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ